HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הני מילי דמן. כלומר הני מילי לגבי דס וכגון בכלי שמינו מנוקב דבמר לפלטו הדר בלע: **אבל לירן.** זיעה הוא ולא מיתסר והכא לדס ליכא למיתסם במנוקב הוא (ה) ופ"כ כשרה וכשרה נמי: **קמ"ל.** דליר מסור וליר נוח ליבלע הוא: **מאי לאו שניהם מלוחין.** ומשע מינה ליר נמי לא מיבלע כל זמן שעסוקים בפליטה: **ומ"מ לירן מוסר לא גרסינן: ספל.** מבלי מלח דהשתא לא פליט טמח מידי אבל שניהם מלוחים דטמח נמי פליט מסור וכ"ש טמח מליח וטהור תפל: **הא שניהם מלוחים שרי.** דשניהם טרודים בפליטה: רב הונא דלא בעי הדחה בריאים בדחלליה בי טבחא. כל דחיקת הבשר מתרגמינן חילול[ו]: **מילחא גלגליתא.** מלח גסה שלמי"ל: **ומנפין ליה.** למילחא למחר זמן מפני שהדם נבלע בה אבל מלח דקה אין לריך לנפץ שהיא נתכת מעלמה: **אין מחזיקין דם.** אינן מחזקת דס ליפסר אם לא נמלחו: **הדלת דלבתא.** דקין שסביב הכתפת מנטרי"ל: **ומעיא.** קבה וכרס ושאר הקרבן: **וכרכשא.** טבחמי"ל. אבל הלב והריאה והכבד וכתפת גופה יש בהן דס וליריכין לימלח: **אלא ל"ש.** ומותר וטעמא כדפרישנן לעיל (דף קיג: ד"ה ועופות) דכל זמן שטרודים לפלוט אינן בולעים וכשנח זה בבר נח זה: **הרי זה מכניד את הבשר.** לפי שבשעת שחיטתה היא טרודה להוליא דס וכשסובר מפרקתה מתוך לרתה אין בה כח להתחמם ולהוליא דס והיא נחה ושוקטת והדס נבלע בבריה ומכניד הבשר ומעלה גוזל את הבריות כשהוא מוכרה במשקל והדס שוקל: **ליבעיא להו היכי קאמר.** הפי ומבליע דס דקתני כולה חד מיסורא הוא וה"ק מכניד את הבשר ומעלה גוזל את הבריות הוא משום דמבליע דס שמכניד את משקלה והבלעת דס לפרוסי גוזל את הבריות נקט לה: **הא לדידיה.** דליבא למימר משום גזילה שרי לפי שהוא מוחל ויולא ע"י מלח: **או דילמא לדידיה נמי אסור.** ותרתי ליסורי קאמיד חדא דגוזל את הבריות וחדא דמבליע דס ושוב אינו יולא ואוכל דס: **מתני' אינו עובר בלא תעשה.** היא גופה לא מיטעיך להעלאה ללו דלמוריתא בלא דיוקא דילה מיטעיך למידק מינה הא אוכל עוף בחלב עובר ולאפוקי מדרבי עקיבא דאמר[ז] פרט לעופות: **גמ' אינו בא לידי לא תעשה.** כלומר אין לאוש שמא יאכלנו ויעבור עליו דאי נמי אכיל ליה לא עבר: **מתני' מופר לבעל ומופר בהנאה.** למאן דו משום בשר בחלב כדילף בגמרא [ע"ב]. ובאכילה מיהא אסור משום איסור טומאה: **פרט לעוף וחיה ובהמה טמאה.** גדי פרט לעוף שאינו בהמה. גדי פרט לחיה שאינה בהמה דאע"ג דחיה בכלל בהמה[ח] אמא קרא ימילה ומפקיט. גדי ולא את הבהמה טמאה אבל בהמה טהורה ללאו גדי בחלב אמו דמרבמי מקראי דקתני בבריימא בגמרא [ע"ב]: **נאמר לא תאכלו כל נבלה ונאמר.** בחותו פסוק עלמו לא תבשל גדי בחלב אמו דמשמע כל שהוא בר איסור משום נבלה יש בו משום בשר בחלב: **גמ' מנהני מילי.** דכל בהמה בשמע כאן

ולימא ליה מדשמואל. אע"ג דבריימא עדיפא בבריימא לאוד לא קשיא מכאן ילפא מכאן מילחיה דשמואל דמיימי בהדה אבל בדשמואל לאוד קשיא ומשני הוא אמינא הני מילי דמן וכאן אין שייך לאסור משום דמשרק שריק או כבולעו כך פולטו: **מאי לאו שניהם מלוחין.** אלמא לא בלע ולא גרסינן וש"מ דלירן מותר דהא מצינו שלמה היפ[ט] (דף לה) דלד טמא לירו לאסור וכשיפא דהך בריימא נמי קתני טמא מליח וטהור תפל לאסור: **טהור מליח וטמא תפל מותר.** גבי מליח כרותא לא שייך לא עילאה גבר ולא תתאה גבר דלמ"ל להגעיל דפוסי גבינות העובדי כוכבים ומותר לעשות בהם גבינות לישראל ולמולמן בתוכן דהוי כמו טהור מליח וטמא תפל דאין שייך מליחה בעין ולא נעשה עץ רותח ע"י מליחה ומעמיס בכל יום דמלח בקערה שמשתמשין בה בשר לוקחים ממנו לתת ממנו בחלב והמחמיר תבע עליו ברכה: **אין מחזיקין דם בבני מעיים.** לאסור מטעם זה למלוח בני מעייס עם שאר בשר משום דלא טריפי לפלוט (ב) דבלעי דס כמו דגיס להכא דס משרק שריק אבל דגיס רפו קרמייהו כדפי' לעיל (דף קיג: ד"ה ודגים) ואין להחיר מטעם שריקה אם היו שופכין דס על הבשר בשעת גליה דדוקא דס הנפלט נופל עם הגיר ע"י גליה או ע"י מליחה כדאמר לעיל (דף קיח.) דשריק אבל היכא דהוי הדס בעיניה לא משכחן **אלא ל"ש.** ומותר בכל ענין אע"פ שמניח הבשר על תומה שמלחה תחלה כדפרישית לעיל: **בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה בו'.** הוא הדין בשר עוף לרבנן דלאסור מן התורה דדוקא ר"ע הוא דאמר היה ועוף אינם בן התורה שנאמר [1]לא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים פרט לחיה ולעוף ובהמה טמאה. [2]רבי יוסי הגלילי אומר נאמר [2]לא תאכלו כל נבלה ונאמר לא תבשל גדי בחלב אמו את שאסור משום נבלה אסור לבשל בחלב עוף שאסור משום נבלה יכול יהא אסור לבשל בחלב ת"ל בחלב אמו יצא עוף שאין לו חלב אם: **גמ'** מנא הני מילי א"ר אלעזר אמר קרא [3]וישלח יהודה את גדי העזים כאן

עין משפט נר מצוה

צג א מיי' פ"ו מהל' מאכלות אסורות הל' י ועיי' בהשגות ומ"מ סמג לאוין קלו טוש"ע יו"ד סי' סט:
צד ב ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף ה:
צה ד מיי' שם הל' יא טוש"ע שם סעיף ז:
צו ה מיי' שם הל' יח סמג שם טוש"ע י"ד סי' סט סעיף ג:
צז ו מיי' שם הל' יא סמג שם טוש"ע י"ד סי' סט סעיף יז:
צח ז מיי' [לא סמג בהמ"ס] ושמג שם טוש"ע י"ד סי' ע סעיף ג:
צט ח מיי' שם הל' ט ועיי' במ"מ ומגיד שמג שם טוש"ע י"ד סי' סז סעיף ג:
ק ט י מיי' פ"ע שם הל' ג סמג לאוין קמג טוש"ע י"ד סי' פז סעיף ג:
קא כ מיי' שם הל' ד טוש"ע שם:

שיטה מקובצת

(ה) פרושי קמפרש. נ"ב עי' תוס' בכורות דף ל"א ע"ב:

רבינו גרשום

שהיה טהור מליח וטמא תפל. כלומר טמא שאינו מלוח שממלוח יוצא ציר ומתפל אינו יוצא ציר: טמא מליח וטהור תפל הוא דאסור. כלומר דתפל בולע הא שניהם מלוחין שרו דאינו בולע: הא דחללי בי טבחא. כלומר מליח ומדיח. הא דלא חללי בי טבחא מדיח ומליח ומדיח ומה לשון חללי רוחצין כדמתרגם וירחץ את הקרב וחללי ית גוא: מלח ליה במילחא גלגליתא. כלומר מלח ליה מלילא גסה ומניח המלח שעה בתוך הבשר שיוציא הדם ואח"כ מנפץ ליה למלח בהדי דם ולא בעי הדחה אחריתי: הדרא דכנתא. עלמה ששמו אינגרליי בלע"ז בו מחזיקים דם וצריך למולחו יפה ולהדיחו יפה: דאי בעי למיכל מיניה אומצא אסור. כלומר עד שידיחנו וימלחנו: ואסור בהנאה. כלומר ואפי' להשליכו לכלבו: מנהני מילי. דכל בשר בכל מיני חלב אסור אע"ג דלא חזיק בקרא אלא גדי:

מסורת הש"ס

(ה) [לעיל נז: קיג: קיט. סמחים עו.], ג) [י"ל היה טהור מליח ומפל מפל מותר וכ"ה בתוספתא תרומות רפ"ו וכן בתוס' בכורות לה: ד"ה כ"כ], ג) [ג' הרי"ף והרא"ש לימנעו לכו הוחיל ומילנע דס בתיבתים מי שרי למיכל מיניה בתומלמא או לא ויש מיולן לענין דינא בין הגדילקלות ועי' בב"י סי' סז (לעיל ד"ה הסוכר), ד) [לעיל קד.], ה) שבת קל., ו) [ויקרא ח], ז) [לקמן], ח) [לעיל עא.], ט) [בתרומות פ"י מ"ח], י) [י"ל אין לאסור],

תורה אור השלם

1. רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ:
שמות כג יט
2. לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבֵלָה לַגֵּר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָהּ אוֹ מָכֹר לָנָכְרִי כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַייָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ:
דברים יד כא
3. וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת גְּדִי הָעִזִּים בְּיַד רֵעֵהוּ הָעֲדֻלָּמִי לָקַחַת הָעֵרָבוֹן מִיַּד הָאִשָּׁה וְלֹא מְצָאָהּ:
בראשית לח כ

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אבל אינן וכו' דא"כ כשהיה: (ב) תוס' ד"ה אין וכו' ובלעי דס:

לעזי רש"י

שלמי"א [שי"ל יימ"א]. מלח הסלאנטרי"ל [אינטרי"ל]. שומן המעיים.טבחיי"א [טבחיא"ה]. חלחולת.

מוסף רש"י

מליח הרי הוא כרותה וכבוש הרי הוא כמבושל. לקמ לעיל נז ב. אלא ע"ג כלי מנוקב. לפי שהדם היולא נשאר בכלי ומחזר ונבלע בבשר (לעיל קיב:). נאמר לא תאכלו כל נבלה. ומ"מ בחותו פסוק עלמו לא תבשל גדי, משמע כל האסור משום נבלה עובר בלא תיסור בשר בחלב (שבת קל.).